

GAZDASÁGI BÜNTETŐJOGI ALAPISMERETEK

I. JELÖLJE MEG, HOGY AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOK IGAZAK VAGY HAMISAK!

- 1.) A büntetőjog azoknak a jogszabályoknak az összessége, amelyek meghatározzák, mely cselekmények minősülnek bűncselekménynek, továbbá ezek elkövetőit hogyan kell felelősségre vonni és velük szemben milyen jogkövetkezményeket és hogyan kell alkalmazni.
- 2.) Bűncselekmény kizárólag az a szándékosan elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.
- 3.) A magyar büntető törvény nem alkalmazandó a magyar állampolgár által külföldön elkövetett olyan cselekményre, amely a magyar törvény szerint bűncselekmény.
- 4.) A hatályos Btk. Különös részéhez azok a normák tartoznak, amelyek az összes, vagy a legtöbb bűncselekményre vonatkoznak, illetve amelyek a büntetőjogi jogkövetkezményekkel általánosságban foglalkoznak, az Általános rész normái pedig az egyes bűncselekmények konkrét jellemzőit és a rájuk vonatkozó büntetéseket (szankciókat) határozzák meg.
- 5.) Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.
- 6.) Vétség az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre a törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli el. Minden más bűncselekmény vétségnek minősül.
- 7.) A büntethetőséget megszüntető okok fennállásakor a cselekmény bár beleillik a valamely törvényi tényállásba, a megvalósításakor azonban mégis hiányzik a bűncselekmény egyik fogalmi ismérve, ezért bűncselekmény már az elkövetéskor sem jön létre. Ezzel szemben a büntethetőséget kizáró okok esetében a deliktum megvalósul, azonban az elkövetés után előáll egy olyan körülmény, amely miatt az elkövető mégsem büntethető.
- 8.) A társadalomra veszélyes cselekménynek az a tevékenység vagy mulasztás minősül, amely Magyarország Alaptörvény szerinti állami, társadalmi, gazdasági rendjét sérti vagy veszélyezteti.
- 9.) A Közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását e cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer, fenyegetés miatt nem büntethető vagy tévedésben levő személy felhasználásával valósítja meg.
- 10.) A bűncselekmény elkövetőjét egy vagy több helységből vagy az ország meghatározott részéből ki lehet utasítani, ha e helyeken tartózkodása a közérdeket veszélyezteti. Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, Magyarország területéről ki kell tiltani, kivéve a menedékjogot élvezőt.

11.) Igaz az az állítás, hogy a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap, leghosszabb tartama húsz év; bünszervezetben, különös vagy többszörös visszaesőként történő elkövetés, illetve halmazati vagy összbüntetés esetén huszonöt év?

12.) Tártstettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósítják meg. A tártstettség azonos alaptényállás mellett állapítható meg, alanyi oldala pedig a szándékegyeség.

13.) A bűncselekmények súlya és jellege tekintetében fennálló eltéréseket juttatja kifejezésre a **bűncselekmények büntetése és vétségre történő felosztása (minősítés)**.

14.) Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

15.) A tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását maga, egyedül valósítja meg.

16.) Főszabályként a bűncselekmények hivatalból üldözendők, azonban a Btk-ban meghatározott esetekben a bűncselekmény elkövetője csak a sértett előterjesztése alapján – magánindítvány alapján – vonható felelősségre. Például: hozzátartozó sérelmére elkövetett lopás, sikkasztás és csalás, rágalmozás, magánlaksértés, levéltitoksértés.

17.) A minősítés megnyilvánulási formái a szándékos és a gondatlan bűnelkövetés.

18.) Igaz az az állítás, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

19.) A cselekmény akkor tényállásszerű, azaz „büntetni rendelt”, ha kimeríti a Különös rész egyik tényállását és megfelel az Általános rész rendelkezéseinek is.

II. EGÉSZÍTSE KI AZ ALÁBBI MONDATOKAT!

1.) A pénzbüntetést a Btk. az ún. tételes rendszerben szabályozza melynek megfelelően külön-külön kerül meghatározásra a pénzbüntetés napi tételeinek – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és-hez mérten – illetőleg az egy napi tételnek megfelelő összeg. A pénzbüntetés összegét az előbbi kettő szorzata adja. A pénzbüntetés napi tételeinek száma fejezi ki azcselekmény súlyát, az elkövetőveszélyességét, a bűnösség fokát, és mindazokat az enyhítő- és súlyosító körülményeket, melyek az elkövető anyagi,viszonyaival nem állnak kapcsolatban, illetve a cselekménnyel elért vagy elérni kívánt anyagi előnyt is.

2.) A költségvetési csalás büntetőjogi tényállását az valósítja meg, aki atörténő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származóvonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz vagy a valós tényt , vagy költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezményt jogtalanul vesz igénybe, vagy költségvetésből származó pénzeszközöket a céltól eltérően használja fel.

3.) A cselekmény akkor tényállásszerű, azaz „büntetni rendelt”, ha..... a Különös rész egyik tényállását és megfelel az Általános rész rendelkezéseinek is.

A konkrét csak akkor bűncselekmény, ha kimeríti a....._veszélyességet és az elkövető

III. AZ ALÁBBIAKBÓL JELÖLJE MEG MELYIK (MELYEK) AZ IGAZ (IGAZAK)!

1.) Jelölje meg, hogy ki vagy kik a bűncselekmény elkövetői!

- a.) felbujtó
- b.) bűnsegéd
- c.) közvetett tettes

2.) Jelölje meg, hogy költségvetést károsító bűncselekmények

- a.) számvitel rendjének megsértése
- b.) társadalombiztosítási, szociális vagy más jóléti juttatással visszaélés,
- c.) költségvetési csalás,
- d.) adócsalás
- e.) a költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása,
- f.) jövedékkel visszaélés elősegítése
- g.) c sődbűncselekmény

3.) Jelölje meg, hogy melyek a bűncselekmény megvalósulási stádiumai !

- a.) az előkészület
- b.) szándékosság
- c.) a kísérlet
- d.) gondatlanság
- e.) a befejezett bűncselekmény

4.) Jelölje meg, hogy ki vagy kik a bűncselekmény részese vagy részesei!

- a.) felbujtó
- b.) társtettes
- c.) bűnsegéd
- d.) közvetett tettes

5.) Az alábbiakból melyik vagy melyek az igaz állítások?

- a.) A jogellenességet zárja ki a jogos védelem, a végszükség és a törvényben meghatározott egyéb ok.
- b.) A jogos védelem és a végszükség objektív alapú.
- c.) Az objektív jellegből eredően a sértettnek segítséget nyújtó személy nem vonható felelősségre.

6.) Jelölje meg, hogy az alábbiakból melyek a büntetőjog kiemelkedően fontos alapelvei!

- a.) a törvényesség követelménye
- b.) a bűnösségen alapuló felelősség elve
- c.) a humanitás elve
- d.) a büntetőjogi felelősség differenciálásának elve

7.) Jelölje meg, hogy melyek a büntethetőséget megszüntető okok!

- a.) az elkövető halála
- b.) a kegyelem
- c.) tévedés

8.) Jelölje meg a büntetéseket!

- a.) halálbüntetés
- b.) szabadságvesztés

- c.) elzárás
- d.) közmunka
- e.) közérdekű munka
- f.) pénzbírság
- g.) pénzbüntetés

9.) Jelölje meg, hogy büntetés-végrehajtási intézetben milyen különböző eltérő szigorúságú végrehajtási fokozatok állnak rendelkezésre!

- a.) a fegyház
- b.) a börtön
- c.) a fogház

10.) Az alábbiakból melyik vagy melyek a mellékbüntetések?

- a.) pártfogó felügyelet
- b.) elkobzás
- c.) a jóvátételi munka
- d.) közügyektől eltiltás
- e.) kitiltás
- f.) Jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedések

11.) Jelölje meg, hogy az alábbiakból melyek az intézkedések?

- a.) vagyoneklobzás
- b.) próbára bocsátás
- c.) megrovás
- d.) közügyektől eltiltás

12.) Jelölje meg a büntetéseket!

- a.) foglalkozástól eltiltás
- b.) járművezetéstől eltiltás
- c.) kitiltás
- d.) sportrendezvények látogatásától való eltiltás
- e.) kiutasítás

13.) Jelölje meg, hogy melyek a vagyon elleni bűncselekmények!

- a.) csalás
- b.) gazdasági csalás
- c.) információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás
- d.) hűtlen kezelés
- e.) uzsora-bűncselekmény

14.) Az alábbiakból jelölje meg azt (vagy azokat) amely (amelyek) a büntethetőség akadályai(i)!

- a.) kóros elmeállapot
- b.) kényszer
- c.) gyermekkor
- d.) tévedés

IV. Ellenőrző kérdések (A TANULTAK ALAPJÁN VÁLASZAIT FOGALMAZZA MEG)

- 1.) Kiket nevezhetünk tetteseknek és részeseknek.
- 2.) Határozza meg hogy mit nevezünk bűncselekménynek!
- 3.) Határolja el a büntettet a vétségtől!
- 4.) Milyen büntetések és intézkedések lehet alkalmazni?
- 5.) Mit jelent a bűnhalmazat?

- 6.) Melyek a költségvetést károsító bűncselekmények?
- 7.) Milyen szempontok alapján lehet egy büntetőjogi tényállást vizsgálni?

HA MEGOLDOTTA A FELADATOKAT, AZ ALÁBBI HELYEKEN IS PONTOSÍTHATJA A VÁLASZAI HELYESSÉGÉT.

I. JELÖLJE MEG, HOGY AZ ALÁBBI ÁLLÍTÁSOK IGAZAK VAGY HAMISAK!

<i>HELYES VÁLASZ</i>	<i>TANKÖNYV OLDALSZÁMA</i>
1.) Igaz	411.
2.) Hamis	413.
3.) Hamis	412.
4.) Hamis	412.
5.) Igaz	414.
6.) Hamis	414.
7.) Hamis	417.
8.) Igaz	413.
9.) Igaz	414.
10.) Hamis	422-423.
11.) Igaz	420.
12.) Igaz	414.
13.) Igaz	414.
14.) Igaz	414.
15.) Igaz	414.
16.) Igaz	418.
17.) Hamis	414.
18.) Igaz	420.
19.) Igaz	428.

II. EGÉSZÍTSE KI AZ ALÁBBI MONDATOKAT!

1.) 1.) A pénzbüntetést a Btk. az ún. napi tételes rendszerben szabályozza melynek megfelelően külön-külön kerül meghatározásra a pénzbüntetés napi tételeinek száma – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – illetőleg az egy napi tételnek megfelelő összeg. A pénzbüntetés teljes összegét az előbbi kettő szorzata adja.

A pénzbüntetés napi tételeinek száma fejezi ki az elkövetett cselekmény súlyát, az elkövető társadalomra veszélyességét, a bűnösség fokát, és mindazokat az enyhítő- és súlyosító körülményeket, melyek az elkövető anyagi, jövedelmi viszonyaival nem állnak kapcsolatban, illetve a cselekménnyel elért vagy elérni kívánt anyagi előnyt is. (TK. 421-422-oldal)

2.) A költségvetési csalás büntetőjogi tényállását az valósítja meg, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában más tétvedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz vagy a valós tény elhallgatja, vagy költségvetésbe történő befizetési kötelezettséggel kapcsolatos kedvezményt jogtalanul vesz igénybe, vagy költségvetésből származó pénzeszközöket a jóváhagyott céltól eltérően használja fel.
(TK.432.TK.)

3.) A cselekmény akkor tényállásszerű, azaz „büntetni rendelt”, ha kimeríti a Különös rész egyik tényállását és megfelel az Általános rész rendelkezéseinek is. A konkrét csak akkor bűncselekmény, ha kimeríti a társadalomra veszélyességet és az elkövető bűnös. (TK.428.)

III.AZ ALÁBBIAKBÓL JELÖLJE MEG MELYIK (MELYEK) AZ IGAZ (IGAZAK)!

HELYES VÁLASZ TANKÖNYV OLDALSZÁMA

1.) a.b.c	414.
2.) b.c.e.f.	429.
3.) a.c.e.	413.
4.) a.c.	414.
5.) a.b.c.	416.
6.) a.b.c.d.	411.
7.) a.b.	417.
8.) b.c.e.g.	419.
9.) a.b.c.	420.
10.) d.)	423
11.) a.b.c.	424-425.
12.) a.b.c.d.e.	419.
13.) a.b.c.d.e.	428.
14.) a.b.c.d.	415. 416.